

Тема 6. Процеси збору, перевірки та представлення інформації

1. Сутність процесу збору даних для звітності сталого розвитку.
2. Джерела інформації: внутрішні та зовнішні.
3. Процедури перевірки, верифікації та аудиту нефінансових показників.
4. Форми представлення звітності: цифрові платформи, інтерактивні формати, GRI Index, XBRL.
5. Комунікація результатів із зацікавленими сторонами.

1. Сутність процесу збору даних для звітності сталого розвитку

Підготовка звіту сталого розвитку – це не лише підсумкове оформлення документа, а насамперед **організація системи збору, аналізу та перевірки інформації** про вплив підприємства на економіку, суспільство й довкілля. Процес збору даних охоплює визначення ключових показників, джерел інформації, відповідальних осіб і графік оновлення даних.

Основні етапи процесу збору інформації:

1. **Визначення переліку ESG-показників** відповідно до стандартів GRI, ESRS або корпоративної стратегії.
2. **Формування системи внутрішнього обліку** нефінансових показників (енергія, вода, кадри, управлінські процедури тощо).
3. **Встановлення процедур збору й консолідації даних** з різних структурних підрозділів.
4. **Первинна перевірка та аналітична обробка** даних перед передачею в департамент сталого розвитку або бухгалтерію.
5. **Підготовка узагальнених аналітичних таблиць і показників (KPI)** для подальшого включення до нефінансової або інтегрованої звітності.

Збір даних може бути як **централізованим** (через корпоративну систему управління даними, ERP, CRM, ESG-дешборди), так і **децентралізованим**, коли підрозділи самостійно формують показники за своїми напрямками діяльності.

2. Джерела інформації: внутрішні та зовнішні

Для створення достовірного звіту сталого розвитку використовуються різні групи джерел даних.

Таблиця 6.1. Основні джерела інформації для підготовки звіту сталого розвитку

Тип джерела	Приклади даних	Потенційні постачальники інформації
Внутрішні	Дані бухгалтерського та управлінського обліку; кадрова звітність; показники енергоефективності; дані з виробничих систем;	Бухгалтерія, HR-відділ, служба охорони праці, екологічна служба, IT-департамент

	результати внутрішніх аудитів	
Зовнішні	Інформація від постачальників, партнерів, регуляторів; соціологічні опитування; галузеві звіти	Органи статистики, Міністерство економіки, громадські організації, незалежні консультанти
Публічні / вторинні	Стандарти GRI, звіти конкурентів, аналітика ESG-агентств	Бази даних міжнародних організацій, ESG-рейтингів, ЗМІ

Залежно від розміру компанії та складності звітності, інформаційна система може включати **ESG Data Management Software** – спеціальні платформи для автоматизації збору, аналізу та перевірки даних (приклади: *Workiva, Datamaran, Enablon, Sphera*).

3. Процедури перевірки, верифікації та аудиту нефінансових показників

Достовірність нефінансових даних є ключовою умовою довіри інвесторів і зацікавлених сторін. Перевірка здійснюється через **внутрішній контроль, зовнішній аудит або верифікацію незалежними експертами**.

Основні форми перевірки:

➤ **Внутрішня верифікація** – здійснюється силами служби внутрішнього аудиту або відділу сталого розвитку; полягає у порівнянні даних із первинними документами, журналами обліку, звітами підрозділів.

➤ **Зовнішня перевірка (external assurance)** – незалежна оцінка достовірності нефінансових звітів згідно зі стандартами:

ISAE 3000 (Міжнародний стандарт завдань із забезпечення достовірності інформації, що не стосується історичної фінансової звітності);

AA1000 Assurance Standard (розроблений AccountAbility);

ISSAE 3410 (використовується для перевірки даних про викиди парникових газів).

Таблиця 6.2. Процес забезпечення достовірності нефінансових даних

Етап перевірки	Мета	Результат
1. Ідентифікація суттєвих показників	Визначення пріоритетних ESG-даних для перевірки	Перелік критичних KPI
2. Оцінка джерел даних	Встановлення надійності та повноти первинних даних	Рівень довіри до інформації
3. Аудит або верифікація	Незалежна перевірка нефінансової інформації	Підтвердження достовірності (assurance statement)
4. Публікація результатів	Інформування стейкхолдерів про висновки перевірки	Розділ «Verification Statement» у звіті

У межах Директиви **CSRD (2022/2464/ЄС)** передбачено обов'язковий аудит нефінансових показників із 2024 року для великих компаній, що підвищує рівень прозорості корпоративної звітності.

4. Форми представлення звітності

Сучасні компанії відходять від суто друкованих форматів і переходять до **цифрової та інтерактивної звітності**.

Основні форми подання:

1. **Інтегрована звітність (Integrated Report)** — поєднання фінансових і нефінансових даних у єдиному документі.
2. **Електронна звітність (XBRL, iXBRL)** – цифровий формат, який дає змогу автоматизувати обмін даними з інвесторами, регуляторами, біржами.
3. **Інтерактивні онлайн-звіти** – створюються у вигляді веб-сторінок або інтерактивних PDF із навігацією, інфографікою, динамічними діаграмами.
4. **GRI Content Index** – таблиця відповідності між розділами звіту компанії та вимогами GRI.
5. **Відео- або ESG-презентації** – використовуються для комунікації з широкою аудиторією.

5. Комунікація результатів із зацікавленими сторонами

Ефективна звітність – це не лише документ, а **інструмент діалогу зі стейкхолдерами (stakeholders)**. Компанії мають вибудовувати постійний процес обміну інформацією з інвесторами, клієнтами, працівниками, громадою та регуляторами.

Таблиця 6.3. Основні форми комунікації результатів звітності

Група стейкхолдерів	Форми комунікації	Очікувані результати
Інвестори	Інтегрований звіт, фінансові презентації, ESG-аналітика	Підвищення довіри, залучення інвестицій
Працівники	Внутрішні брошури, корпоративні портали, тренінги	Зростання залученості персоналу
Громади	Соціальні звіти, відкриті форуми, звіти SDG	Підтримка корпоративної репутації
Регулятори	Звітність у форматі XBRL, офіційні подання	Відповідність вимогам законодавства
Партнери й постачальники	Кодекси етики, звіти про ланцюги постачання	Підвищення відповідальності у ланцюгу створення цінності

У рамках міжнародної практики компанії дедалі частіше впроваджують **Stakeholder Engagement Policy** – ваня, звітні зустрічі та прозорість процесу ухвалення рішень.

Процес збору, перевірки та представлення нефінансової інформації є основою надійної системи корпоративної підзвітності.

Він забезпечує:

- прозорість і достовірність даних;
- довіру інвесторів і суспільства;
- інтеграцію ESG-принципів у стратегічне управління.

Наявність ефективної системи збору та верифікації дозволяє компанії не лише відповідати законодавчим вимогам, а й підвищувати власну конкурентоспроможність і інвестиційну привабливість.